

Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium

Miniszter

2573-5/2005.

Országgyűlés hivatala

Irományszám: K/14712/1.

Balogh József úr
országgyűlési képviselő

Érkezett: 2005. MARCH 17.

Fidesz-MPSZ
Képviselőcsoportja

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Ön által K/14712. és K/14713. számon hozzám intézett írásbeli választ igénylő kérdésekre – hivatkozással a 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 91. §-a (2) bekezdéséhez fűzött 73/1998-2002. ÜB. számú állásfoglalásra – a tájékoztatást együttes válasz formájában adom meg.

1. K/14712. számon feltett, „Mit kell tenni a magyarországi mezőgazdasági tevékenységből élő gazdáknak, hogy külföldi munkavállalót alkalmazhassanak szezonális munkavégzésre?” című kérdésével kapcsolatban tájékoztatom, hogy a külföldiek munkavállalását szabályozó rendelkezések, mint minden országban, így Magyarországon is az adott ország munkapiacának védelmét szolgálják. A magyar szabályozás alapja is az, hogy külföldi - néhány kivétellel - csak munkavállalási engedéllyel foglalkoztatható. Azon esetek körét, amikor nincs szükség munkavállalási engedélyre, a jogszabályok tételesen meghatározzák.

A munkavállalási engedélyezési eljárás részletes szabályait a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről szóló 8/1999. (XI. 10.) SzCsM rendelet tartalmazza. E rendelet legutóbbi módosítására éppen azért került sor, hogy a szabályozás nagyobb rugalmassággal segítse a mezőgazdaság munkaerő-szükségleteinek külföldi munkavállalók foglalkoztatásával történő kielégítését. Így a mezőgazdasági munkák sajátosságaira figyelemmel 2004. május 1-jétől a mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, halászat) területén a szezonális munkavállalás engedélyezése az általánostól eltérő szabályokkal, kedvezőbb eljárással, könnyebb feltételek mellett, rövidebb határidővel történik.

A szezonális munkavállalási engedélyt a munkapiaci helyzet vizsgálata alapján a munkaügyi központ adja ki, azonban csak abban az esetben, ha magyar (illetve munkavállalási engedély nélkül foglalkoztatható EGT-tagállam állampolgárságával bíró) munkaerő nem áll rendelkezésre. A foglalkoztatónak ezért az illetékes munkaügyi kirendeltséghez munkaerőigényt kell benyújtania, amelyet akkor lehet érvényesnek tekinteni, ha a foglalkoztató a munkavállalási engedély iránti kérelem benyújtását megelőzően legalább 15 nappal korábban, de legfeljebb 60 napnál nem régebben nyújtott be. A szezonális munkavállalás iránti kérelmet a rendelet 6. számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelemhez a rendelet által egyéb esetekben meghatározott mellékleteket (szakképzettség igazolása, egészségügyi alkalmasság igazolása) nem kell becsatolni.

A szezonális munkavállalási engedély kiadására irányuló kérelmet a munkaügyi központnak soron kívül, a benyújtást követő 15 napon belül el kell bírálni. Az eljárással az általános szabályokhoz képest lényegesen szűkebb az engedély iránti kérelem elutasításának és elutasíthatóságának a lehetősége is.

A szezonális foglalkoztatás 12 hónapon belül legfeljebb 150 napra engedélyezhető. A 12 hónapos időtartamot a munkavállaló szezonális foglalkoztatására kiadott első engedélyben megjelölt legkorábbi munkavégzés kezdő időpontjától kell számítani. A 150 napos foglalkoztatási idő egybefüggően vagy több részletben is felhasználható. Egy engedélyben a foglalkoztatás időtartama több részletben is meghatározható, ha azonban a szezonális munkára a 150 napos időkeret erejéig több foglalkoztatónál kerül sor, a munkavégzést megelőzően mindegyik foglalkoztatónak munkavállalási engedélyt kell beszereznie.

A rendelet lehetőséget biztosít a szezonális munkavállalás munkaerő-kölcsönzés keretében történő engedélyezésére is annak megkönnyítésére, hogy a többször rövid időre jelentkező foglalkoztatással járó kötelezettségek (munkaszerződés, közterhek megfizetése) ne okozzanak nehézséget. Ebben az esetben az engedély beszerzése, a bérfizetés, a járulékok és adóelőleg megállapítása, levonása, befizetése a munkaerő-kölcsönzőre hárul.

A külföldi munkaerő megfelelő időben történő rendelkezésre állását - a munkavállalási engedélyezés gyorsítása mellett - az idegenrendészeti szabályok is hatékonyan segítik. Az idegenrendészeti hatóság a szezonális munkavállalás céljából a tartózkodási vízumot soron kívül adja ki (a vízumkérelmet öt napon belül kell elbírálni), és a szezonális munkavállalási vízummal a munkavállaló többszöri beutazásra jogosult azzal a megkötéssel, hogy a tartózkodás időtartama összesen nem haladhatja meg 12 hónapon belül a hat hónapot. (2001. évi XXXIX. törvény 9. §-ának (3) bekezdése, 170/2001. (IX. 26.) Korm. rendelet 11. §-ának (3) bek.; 14. §-ának (2) bek. d) pontja).

Az eddig felsoroltakon túl, könnyített eljárással, a munkapiaci helyzet vizsgálata nélkül is engedélyezhető a munkavállalás a kétoldalú foglalkoztatási egyezmények alapján is. Ilyen egyezmény megkötésére került sor 2000-ben Romániával. Az Egyezmény alapján az évszakokhoz, idényhez és meghatározott eseményekhez kötődő feladatok elvégzésére irányuló szezonális munkavégzés céljából évente 8000 fő román állampolgárságú munkavállaló kaphat egy naptári évben legfeljebb hat hónap szezonális munkavégzésre engedélyt.

Munkavállalási engedély nélkül csak a hazánkkal együtt csatlakozó országok, valamint azoknak az EU-tagállamoknak a munkavállalói foglalkoztathatók, amelyek munkapiacukat megnyitották a magyar munkavállalók előtt. A velünk együtt csatlakozó országok állampolgárát (annak hozzátartozóját) foglalkoztatónak azonban a foglalkoztatás megkezdését, megszűnését a 93/2004. (IV. 27.) Korm. rendelet szerint be kell jelenteni a munkaügyi központnak, ugyanakkor a bejelentési kötelezettség csak regisztrációs célt szolgál, nem feltétele a foglalkoztatásnak.

2. K/14713. számú, „Mit kell tenni a magyarországi mezőgazdasági tevékenységből élő gazdáknak, hogy magyar állampolgárságú munkavállalót (pl. diákot) alkalmazhassanak szezonális munkavégzésre?” című kérdésével kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom:

Magyar munkavállalók (köztük diákok) mezőgazdasági szezonális munkavégzésére a következők szerint kerülhet sor:

- az általános szabályok szerint, munkaviszony keretében,
- idénymunkára kötött, határozott időtartamú munkaszerződéssel, továbbá
- alkalmi munkavállalói könyv (a továbbiakban AM) igénybevételével.

Az idény vagy szezonális munka jogintézményét a Munka Törvénykönyve (a továbbiakban Mt.) szabályozza. Az Mt. munkaviszonyra vonatkozó általános rendelkezései valamennyi, az Mt. hatálya alá tartozó munkáltatónál megszervezett munkavégzési formára - köztük az idénymunkára is - kiterjednek. Az általános jelleggel megfogalmazott rendelkezéseken túl a jogalkotó ott nevesíti külön az idénymunkát, ahol annak jellegzetességei sajátos szabályokat kívánnak meg.

Ilyen sajátos, idénymunkát érintő szabályt fogalmaz meg az Mt. a munkaidőkeretre, a pihenőidőre, a munkaidő-beosztásra, illetve a vasárnapi pótlékra vonatkozóan.

A diákok szezonális foglalkoztatása esetén az Mt. alábbi szabályaira kell különös figyelmet fordítani:

- munkaviszonyt az létesíthet, aki a tizenhatodik életévét betöltötte,
- ettől eltérően a nyári szünetben az is létesíthet munkaviszonyt, aki a tizenötödik életévét betöltötte, általános iskolában, szakiskolában, középiskolában nappali rendszerű képzésben folytat tanulmányokat,
- a tizenhat éven aluli fiatal munkavállaló munkaviszony létesítéséhez szükséges a törvényes képviselő hozzájárulása,
- a munkaviszony szempontjából fiatal munkavállalónak kell tekinteni azt, aki a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be.

Általában az a jellemző, hogy az idegymunkásokat határozott időre szóló munkaszerződéssel foglalkoztatják a munkáltatók.

Az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről szóló 1997. évi LXXIV. törvény elsődleges célja a rövid idejű, alkalmi munkák legalizálása, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adminisztráció könnyítése. A munkaszerződést az AM könyv pótolja, a közterhek befizetése pedig az AM könyvbe beragasztott közteherjegy (bélyeg) útján történik.

A törvény 2002 szeptemberében hatályba lépett módosítása lényegesen, a korábbinak a felére csökkentette az alkalmi munka után kifizetett munkabért terhelő, közteherjegyben lerótt járulékok mértékét. Az így csökkentett mértéknél még alacsonyabb, mintegy felét kitevő összegű közteherjegy lerovására van lehetőség akkor, ha a munkáltató az alkalmi munkavállalói könyvvel munkanélkülit foglalkoztat. Ebben az esetben a különbözetet a Munkaerőpiaci Alap téríti meg. Az alkalmi munkavállalói könyvvel legfeljebb öt egymást követő naptári napig, egy naptári hónapon belül legfeljebb tizenöt naptári napig, egy naptári éven belül legfeljebb kilencven, több munkáltatónál pedig összesen százhusz naptári napig létesíthető munkaviszony.

Bízom abban, hogy eddigi intézkedéseink segítséget nyújtanak a gazdáknak ahhoz, hogy szezonális foglalkoztatás révén kellő időben, megfelelő munkaerőhöz jussanak.

Budapest, 2005. március 16.,

Csizmár Gábor